

[Poul Hansen (Grenaa).]

bort. Resultatet ville blive, at man kunne få fuldt tilskud til skoler af størrelsesorden 50—60 elever — selvom man har flottet sig meget med udstyret — medens skoler af størrelsesordenen 100 elever f. eks. kun kunne få tilskud til en del af deres ganske tilsvarende omkostninger. Man har i den forbindelse fremhævet de mindre skolers værdi på bekostning af de størres. En sådan vurdering er ikke rigtig. Tværtimod giver højskolens historie mange eksempler på, at netop de større skoler, der foruden forstanderen kan have 2—3 lærere af høj personlig kvalitet, har haft den største betydning i vort land: enhver, der kender en smule til den danske højskoles historie, vil selv uden besvær kunne finde talrige eksempler herpå.

På mit partis vegne skal jeg anbefale forslaget til vedtagelse med de af ministeren foreslåede og af hele udvalget tiltrådte ændringer.

Kr. Juul: De ændringsforslag, der er stillet af undervisningsministeren og tiltrådt af hele udvalget, mener vi er en forbedring af lovforslaget. De betyder, at der ydes ekstra hjælp til de mindre skoler, og jeg tror ikke, det ville være godt, om højskolen skulle blive stærkt centraliseret i få og store skoler. Noget af det mest værdifulde, der gives ungdommen ved et højskoleophold, beror netop på den nære forbindelse mellem elever og lærere og mellem de enkelte elever indbyrdes, og jeg vil tro, at det værdifulde fællesskab vil være lettere at opnå, når skolerne ikke er altfor mægtige. Skulle man derimod se koldt og kynisk og strengt økonomisk på problemerne, måtte det naturligvis indrømmes, at de store skoler gennemgående vil være mest økonomiske i drift pr. elev, også hvad angår statens tilskud, såfremt skolerne er nogenlunde fyldt af elever, men det dårligste og dyreste af alt er store skolepaladser med få elever. Når vi fra venstres side sammen med de konservative har stillet ændringsforslaget

under nr. 3 i betænkningen, så er det netop for at modvirke udviklingen i den uheldige retning. Vi har jo erfaringer, der maner til en vis forsigtighed. Gennem de oplysninger, udvalget har indhentet under behandlingen af lovforslaget, har det vist sig, at en enkelt skole har kostet staten i et enkelt år over 6 000 kr. i direkte tilskud pr. årselev, og det var netop en af de store og meget dyre skoler, der her var tale om.

Mindretallets ændringsforslag sætter grænsen for bygningstilskud ved 2 mill. kr. Vi ønsker dermed at fremhæve, at de, der ønsker at bygge stort og dyrt, må selv bære en rimelig part af ansvaret for, om der er et nogenlunde forsvarligt forhold mellem byggeriets omfang og mulighederne for elevtilgang; staten bør ikke kunne komme i den situation, at der må ydes urimeligt store bygningstilskud til skoler med ret ringe elevtal. Er der endelig skolekredse, der ønsker at bygge stort og har mulighed for at fylde en stor skole med elever, ja, så vil gennemførelsen af ændringsforslaget ikke hindre et sådant byggeri. Begrænsningen af lånemulighederne er ikke væsentlig, og skolerne vil med et passende elevantal kunne klare økonomien, selvom der ikke ydes bygningstilskud for den del af vurderingssummen, der overstiger 2 mill. kr. Jeg skal derfor anbefale at stemme for samtlige ændringsforslag i betænkningen.

Jeg ønsker at tilføje, at den form for støtte, der er mest effektiv til fremme af formålet, er elevunderstøttelse. Jeg har før udtalt her i tinget, at enhver ung kvinde eller mand bør have økonomisk mulighed for at få et højskoleophold, og jeg ønsker derfor at understrege udvalgets henstillinger til den højtærede undervisningsminister, ikke mindst den, der går ud på, at unge, som har aftjent deres værnepligt, bør stilles lige med hensyn til muligheden for et højskoleophold.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Jeg kan anbefale de ændringsforslag, der er stillet af ministeren og tiltrådt af udvalget, og kan iøvrigt henvise til, hvad udvalgets ærede